

Amsterdam mekka

Amsterdam kan een mondiaal centrum worden voor de afhandeling van wereldwijde massaclaims. En daar zouden specialisten aardig aan kunnen verdienen. Accountants misschien ook wel. Of worden die er het slachtoffer van?

TEKST LEX VAN ALMELO | BEELD MARJA BROUWER

"Collectieve schadeprocedures zouden wel eens, net als tulpen en kaas, een van de belangrijkste exportproducten kunnen worden", schreef dagblad Het Parool begin dit jaar. "Niet alleen advocaten en accountants gaan profiteren, ook toeleveranciers, zoals bedrijven die zich specialiseren in het beheren en verwerken van de claims", zegt één van de advocaten in het artikel. "Dat gaat veel werk genereren."

COLLECTIEF SCHIKKEN

De zwaluw die deze lente zou maken is een arrest van het Gerechtshof Amsterdam (LJN BO3908). Het hof heeft in november vorig jaar gezegd dat het zich zal buigen over het verzoek om een schikking goed te keuren die twee Zwitserse verzekeraars hebben getroffen met twee organisaties van niet-Amerikaanse beleggers. De Vereniging van Effecten Bezitters en de speciaal opgerichte stichting Converium Securities Foundation in Den Haag vertegenwoordigen in totaal twaalfduizend gedupeerde beleggers. Van hen komen er tweehonderd uit Nederland.

De organisaties hebben het Amsterdamse hof gevraagd de schikking verbindend te verklaren die Converium en de andere verzekeraar hebben getroffen met de beleggers. Als het hof dat doet, zijn de verzekeraars na verloop van tijd van het gezeur af, omdat gedupeerden dan geen procedures meer kunnen aanspannen. De Amerikaanse rechter heeft de schikking al verbindend verklaard voor Amerikaanse beleggers. Over de claims van Europese beleggers wil de rechtbank in New York echter geen uitspraken doen.

Daarom hebben de VEB en de beleggersstichting een beroep gedaan op de Wet collectieve afwikkeling massaschade. Die biedt partijen sinds 2005 de mogelijkheid hun schikking verbindend te laten verklaren door de Nederlandse rechter, zodat alle beleggers vastzitten aan de schikking, als zij zich tenminste niet verzetten.

SHELL

Dat het Amsterdamse hof zich over de schikking wil buigen, komt niet helemaal als een verrassing. Enkele jaren geleden deed het hof dat ook al bij de schikking die Shell trof nadat het gejoekt had over zijn oliereserves. Maar Shell is een half-Nederlandse onderneming. De Nederlandse belangen in de Converium-zaak zijn miniem.

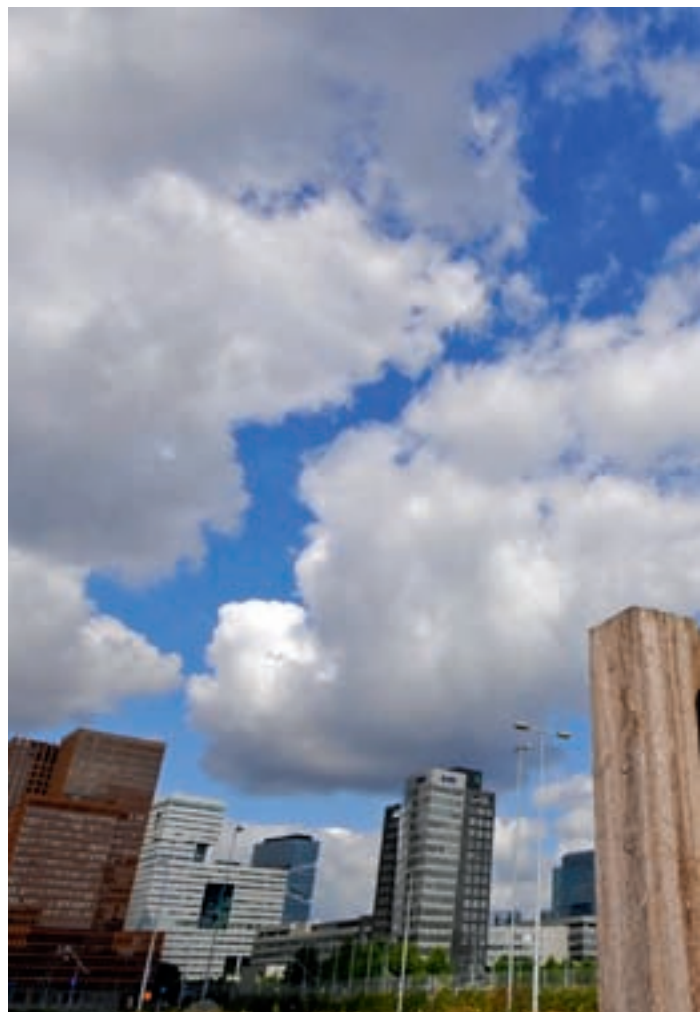
In oktober 2011 behandelt het Amsterdamse hof het verzoek in de Converium-zaak. Daarbij kunnen gedupeerden zich uitspreken tegen de bemoeienis van het Amsterdamse hof. Als het hof zich definitief bevoegd acht, hebben ontevreden gedupeerden een paar maanden de tijd om aan te geven dat zij niet gebonden willen zijn aan de schikking. Zij kunnen dan een claim indienen zo lang de verjaringstermijn niet verstreken is.

UNIEKE PROCEDURE

"De Nederlandse procedure is uniek", zegt Deborah Hensler, hoogleraar aan de Stanford University en een

Meer op
Accountant.nl

massaschade?

autoriteit op het gebied van geschiloplossing en massale claims. In de Verenigde Staten kun je in de schaduw van een *class action*-procedure wel een schikking treffen die de rechter kan goedkeuren. Ondernemingen die direct een procedure willen vermijden, kunnen ervoor kiezen meteen een schikking te treffen. Hensler: "Nu Nederland een schikkingsmogelijkheid biedt die verweerders tot nu toe aantrekkelijk vinden, denk ik dat het mogelijk is dat multinationals er na verloop van tijd de voorkeur aan geven hun wereldwijde aansprakelijkheidsproblemen op te lossen bij het hof in Amsterdam."

Nadat het Amsterdamse hof de schikking van Shell verbindend had verklaard, voorzag *The American Lawyer* al de opkomst van twee circuits: één voor claimprocedures in de Verenigde Staten, omdat de jury's daar niet zelden flinke vergoedingen toekennen. En een schikkingscircuit in Nederland, omdat schikkingen daar verbindend kunnen worden verklaard voor alle gedupeerden. Daarbij kan de dreiging van een hoge

schadevergoeding in de Verenigde Staten leiden tot een fraaie schikking die in Amsterdam een mondiaal paraaf krijgt.

Deborah Hensler: "Nu lijkt er een tandem te zijn, waarbij zowel Amerikaanse als Nederlandse advocaten betrokken zijn. Als Amerikaanse rechters het steeds moeilijker maken om collectieve schikkingen voor alle gedupeerden (zowel binnen als buiten de VS, red.) te treffen, zouden sommige zaken tegen multinationals naar Amsterdam kunnen gaan."

'SPEERPUNT'

Ianika Tzankova, hoogleraar aan de Universiteit van Tilburg en advocaat bij NautaDutilh, valt Deborah Hensler bij. Zij tempert de euforie wel een beetje: "De Nederlandse procedure is volstrekt vrijwillig en daarom volgens sommigen tandoel."

Als de huidige ontwikkelingen zich voortzetten, kan er volgens Tzankova inderdaad meer werk op de Nederlandse advocatenkantoren afkomen: "Ons kantoor heeft de massaclaims al tot speerpunt gemaakt." Eén van de zaken die zich voor een Amsterdamse schikking lenen, zijn de schadeclaims van de afnemers van Air Cargo. Dit luchtvaartkartel van onder meer Air France en KLM liet zijn afnemers jarenlang te veel betalen.

Als er meer internationale massaclaims naar Amsterdam komen, kan er een *settlement industry* ontstaan. Tzankova denkt dat buitenlandse third party funders daarbij de kosten financieren en een deel van de opbrengst opstrijken. Verder ziet zij Nederlandse advocaten bij schikkingen samenwerken met Amerikaanse advocaten. En met *claim administrators* die de uitkering van de schades voor hun rekening nemen. Registeraccountant Jan Joling ziet daarbij, net als zijn kantoorgenoot Tzankova, een bescheiden rol voor de accountant. "De accountant kan de hoogte van de schade bepalen, het model ontwerpen waarmee de uitkeringen voor de gedupeerden wordt vastgesteld, de uitkeringen auditen en deskundigenopinionen geven. Maar de afhandeling is vooral een juridische kluit."

GEVAREN

Kan de accountant ook slachtoffer worden van deze ontwikkelingen?

Ianika Tzankova: "Het kan ook tegen je gebruikt worden, ja. Maar je kunt niet tot een collectieve schikking worden gedwongen."

Jan Joling: "Ik zie zeker gevaren. Een groepsclaim heeft altijd meer impact dan de claim van een individu. Kijk bijvoorbeeld naar de groepsclaim die SOBI heeft ingediend in de Ahold-zaak." □

